

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

מה אומרת המקרא על טוב ורע? — היסוד · כתבי הקודש לפי KJV עם מספרי סטרונג

THE FOUNDATION · THE ORIGINAL STUDY, SET IN THE ANCIENT ORDER

טוב ורע — דוקטרינה מקראית יסודית

דבר פתיחה

שני דברים עומדים לפני כל אדם תחת השמים: חיים וטוב מצד אחד, מות ורע מהצד השני. ה' רוצה שעמו, כאשר יגדלו ויתמו, יאלפו את חושיהם להבחין בין השניים. הבט היטב באנשים העושים רע, כי הכתוב מראה אותם בבירור. הם יודעים לעשות רע אך אין להם דעת לעשות טוב. הם זוממים רעה בכוונה. הם מתרגלים אליה עד שהיא נעשית חלק מהם, כעורם עצמם. לבסוף אינם יכולים אפילו לישון אלא אם עשו דבר רע. היכן החל לב כזה? שוב אל הגן. שם עמד עץ החיים, ושם עמד עץ הדעת טוב ורע, ומצווה אחת ברורה. הנחש אמר כי מות לא יבוא, וכי עיניהם תיפקחנה. האישה ראתה, לקחה, אכלה, ונתנה; ועיני שניהם נפקחו אכן. אך הדעת ההיא נתנה להם יותר משיכלו לשאת. הם ידעו את הטוב, אך לא היה בהם כוח לעשותו. הם ידעו את הרע, אך לא היה בהם כוח לעמוד נגדו. בושה באה, ופחד בא, והם התחבאו מפני הנוכחות עצמה שלמענה נוצרו לעמוד לפניו. בתוך דורות מספר, כל מזימה שנוצרה בלב האדם נטתה לרע כל היום, ויתעצב ה' אל לבו. אך כשעבר המשפט, בנה איש אחד מזבח, וירח ה' את הקרבן, ודיבר הבטחה בלבו. כיצד ידע נח שקרבן יענה לרע? החזק בשאלה זו עד הסוף, כי היא נענית בעץ אחר, בקרבן אחר, פעם אחת ולעולם. ההבטחה עומדת נכונה: כל השומע ישכון לבטח, וינוח מפחד הרע. חקור זאת.

שלוש שאלות שמחקר זה עונה עליהן:

1. מהם שני הדברים העומדים לפני כל אדם כיום, ומה עושה הרע ללב?
2. מה עשתה דעת הטוב והרע באיש ובאישה, ומדוע הם התחבאו מפני יהוה?
3. כאשר כל מזימת לב האדם היתה רק רעה כל היום, מה ענה על הרעה, ומי ינוח מפחד רע?

מילות מפתח יווניות

“הבחין” — **G1253 diakrisis** — הבחנה, שיפוט בין
כל המחקר במילה אחת: חושים מאומנים להבחין בין טוב לרע (עברים 5:14)

“חושים” — **G145 aistheteria** — כוח התפיסה, החוש
הבחנה גדלה מתוך שימוש — יש לאמן את החושים

“טוב” — **G2570 kalos** — טוב, ישר, ראוי
הטוב אשר בוגר מסוגל להבחין בו

“רע” — **G2556 kakos** — רע, רעה, מזיק
הרע שאדם בוגר מסוגל להבחין בו ולדחות אותו

“עץ” — **G3586 xylon** — עץ, אילן, מקל
על עץ הגיע הדעת אשר הייתה יתרה מכפי שיוכל האדם לשאת; על עץ נשאו חטאיו (פטרס א' ב':24)

מילות מפתח בעברית

“רע” — **H7451 ra** — רע, רעה, אסון, סבל, עני
המילה של המחקר כולו, המוצבת שוב ושוב לעומת הטוב

“טוב” — **H2896 towb** — טוב, נעים, היטב
שם לפנינו יחד עם החיים (דברים ל':15) — מה שה' קורא לו טוב הוא טוב באמת

“ידע” — **H3045 yada** — לדעת, להבין, להבחין
הכרת טוב ורע — דבר הנחש, ומשא האדם

“דעת” — **H1847 daath** — דעת, הבחנה
שם העץ — עץ הדעת טוב ורע

“פוחד” — **H3372 yare** — לפחד, להתירא; לכבד בִּירְאָה
פרי ראשון של אי-ציות: נִאֲרָא וְנִאֲחָבָא

“נוכחות” — **H6440 panim** — הפנים, קלסתר הפנים
להסתתר מנוכחותו פירושו להסתתר מפניו

“אמון” — **H982 batach** — לבטוח, לתת אמון, להרגיש בטוח
התשובה למול הפחד: בעת אירא אני אליך אבטח (תהלים נו':ג)

“מצוקה” — **H6869 tsarah** — צרה, סבל, ייסורים
המקום הצר שהרע סוגר אדם לתוכו (משלי א':27)

“צוקה” — **H6695 tsuqah** — מצוקה, ייסורים
לחץ האויב על הנפש (משלי א':כ"ז)

“רגיל” — **H3928 limmud** — נלמד, שימש
הרע נלמד עד שהוא כעורו של אדם (ירמיהו יג, כג)

“דמיון” — **H3336 yetser** — דמיון, מתכונת, מטרה
מה שאלוהים ראה בלב האדם לפני המבול, ואחריו (בראשית 6:5; 8:21)

עוגן הפתיחה

עברים 5:14 אך לשלמים המאכל הבריא אשר על פי ההרגל יש להם חושים מנסים להבדיל בין טוב לרע: [**G2556 kakos**] [**G1253 diakrisis**] [**G145 aistheterion**]
מַאֲכָל בָּרִיא = לְשִׁלְמִים → חוֹשִׁים מְנַסִּים עַל פִּי הַהֲרָגֵל, לְהַבְדִּיל בֵּין טוֹב לְרָע.

(המחשבות האישיות שלי — זהו המסגרת של כל הלימוד: טוב ורע נקראים יחד בכתוב. לא שעל האדם לטעום את הרע, אלא שהחושים צריכים להיות מאומנים להבחין בו ולסרב לו. הלימוד בוחן תחילה את האנשים העושים רע, לאחר מכן את הגן שבו נכנסה הדעת, ולבסוף את המזבח שבו נענה הרע.)

I. חיים וטוב, מות ורע — השניים המוצגים לפניך

A. דברים 30:15 ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע: [**H7451 ra**] [**H2896 towb**]

שום לפניך היום: חיים + טוב → מות + רע.

(המחשבות האישיות שלי — הרע, רע (H7451), נזכר שוב ושוב בכתובים כניגודו של הטוב, טוב (H2896), טוב). השניים מוצגים זה לצד זה כדי שאדם יוכל ללמוד להבחין ביניהם, כשם שהאור הובדל מן החושך.)

B. מִיכָה 3:1 ואמר שמעו נא ראשי יעקב וקציני בית ישראל הלוא לכם לדעת את המשפט: [H7451 ra] [H2896 towb] [H3045 yada] (2) שנאי טוב ואהבי רעה גזלי עורם מעליהם ושארם מעל עצמותם: **הלוא לכם לדעת את המשפט? → שנאי טוב ואהבי רע.**

C. מִשְׁלֵי 1:24 יען קראתי ותמאנו נטיתי ידי ואין מקשיב: [H6695 tsuqah] [H6869 tsarah] (25) ותפרעו כל עצתי ותוכחתי לא אביתם: (26) גם אני באידכם אשחק אלעג בבא פחדכם: (27) בבא כשאווה פחדכם ואידכם כסופה יאתה בבא עליכם צרה וצוקה: (28) אז יקראנני ולא אענה ישחרנני ולא ימצאנני: **קראתי ותמאנו → אז יקראנני ולא אענה.**

(מחשבותי האישיות — צרה, tsarah (H6869, distress), נגזרת משורש שמשמעותו צר: המקום הצר והסגור של נפש הנתונה במצור. עצוקה, tsuqah (H6695, anguish), היא הלחץ של אותו מצור. אל תוך אותו חושך צר מביא האדון את אור ישועתו, אם רק יאבה האדם להקשיב.)

D. מִשְׁלֵי 1:29 תחת כי שנאו דעת ויראת יהוה לא בחרו: [H7451 ra] [H8085 shama] [H1847 daath] (30) לא אבו לעצתי נאצו כל תוכחתי: (31) ויאכלו מפרי דרכם וממעצתיהם ישבעו: (32) כי משובת פתים תהרגם ושלות כסילים תאבדם: (33) ושמע לי ישכן בטח ושאנן מפחד רעה:

הם שנאו דעת + לא בחרו ביראת יהוה → ושמע לי ישכן בטח ושאנן מפחד רעה.

E. יִשְׁעֶיהוּ 5:20 הוי האמרים לרע טוב ולטוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך שמים מר למתוק ומתוק למר: [H2896 towb] [H7451 ra]

הוי = האמרים לרע טוב + לטוב רע → שמים חשך לאור

II. האנשים העושים את הרע — ארבעה סימנים, ודרך הצדיקים

A. יִרְמְיָהוּ 4:22 כי אויל עמי אותי לא ידעו בנים סכלים המה ולא נבונים המה חכמים המה להרע ולהיטיב לא ידעו: [H3045 yada]

חכמים המה להרע + ולהיטיב לא ידעו = אותי לא ידעו.

B. מִשְׁלֵי 24:8 מחשב להרע לו בעל מזמות יקראו: [H2803 chashab] **מחשב להרע = איש מזמות.**

C. יִרְמְיָהוּ 13:23 היהפך כושי עורו ונמר חברברתיו גם אתם תוכלו להיטיב למדי הרע: [H3928 limmud] **למדי הרע = כושי עורו + נמר חברברתיו, לא ישתנו.**

D. מִשְׁלֵי 4:14 בארח רשעים אל תבא ואל תאשר בדרך רעים: [H7451 ra] (15) פרעהו אל תעבר בו שטה מעליו ועבור: (16) כי לא ישנו אם לא ירעו ונגזלה שנתם אם לא יכשולו: (17) כי לחמו לחם רשע ויין חמסים ישתו: **אל תבוא + שטה מעליו → כי לא ישכבו אם לא ירעו**

E. מִשְׁלֵי 4:18 וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום: (19) דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו: **ארח צדיקים = כאור נגה הולך ואור עד נכון היום → דרך רשעים = אפלה.**

(מחשבותי האישיות — אלה הם סימניהם של עושי הרע. חסרה להם הדעת לעשות טוב. הם מתכננים רעה בכוונה תחילה. הם מתרגלים לכך עד שהיא הופכת לעורם ממש. בסופו של דבר הם אינם יכולים לישון אם לא עשו עוול. וחלק ממה שהם נכשלים בהבנתו הוא זה: הם אינם רואים, עד שהשעה כבר מאוחרת, את הנוק שהם גורמים לנפשם שלהם.)

III. חמשה חמשי תורה — בראשית: העץ, המפלה, והלב הרע

A. בְּרָאשִׁית 2:8 ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר: [H7451 ra] [H1847 daath] [H2896 towb] (9) ויצמח יהוה אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע: **כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל + עץ החיים + עץ הדעת טוב ורע.**

(מחשבותי האישיות — שימו לב לעצים. כל עץ היה טוב למאכל. ואז עץ החיים עמד בנפרד. וגם עץ הדעת טוב ורע עמד בנפרד. שני עצים עמדו באמצע, ורק אחד מהם היה אסור.)

B. בְּרָאשִׁית 2:15 ויקח יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה: **יהוה אלהים לקח את האדם + שם אותו בגן → לעבדו ולשמרו.**

C. בְּרָאשִׁית 2:16 ויצו יהוה אלהים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל: [H7451 ra] [H2896 towb] [H1847 daath] (17) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות:

מכל עץ הגן אכל תאכל → ולא מעץ הדעת טוב ורע → כי ביום אכלך ממנו מות תמות

(מחשבותי האישיות — האדון נתן הרבה: מכל עץ, אכול תאכל. הוא אסר רק עץ אחד. והמצוה ניתנה לאדם, כי האשה עדיין לא נוצרה.)

D. בְּרִאשִׁית 3:1 והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה יהוה אלהים ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן: [H3045 yada] (2) ותאמר האשה אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל: (3) ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון: (4) ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמתון: (5) כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים ידעי טוב ורע:

אלהים אמר → הנחש אמר: לא מות תמתון + והייתם כאלהים ידעי טוב ורע

E. בְּרִאשִׁית 3:6 ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל: [H3045 yada] [H2896 towb] (7) ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרת:

ותרא + ותקח + ותאכל + ותתן → ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם.

(המחשבות האישיות שלי — לא הייתה בושה לפני כן. הדעת באה, והדבר הראשון שהיא הראתה להם היה ערוותם. דעת טוב ורע, בלא כוח נגד הרע, מולידה בושה.)

F. בְּרִאשִׁית 3:8 וישמעו את קול יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה אלהים בתוך עץ הגן:

[H6440 panim] [H7307 ruach]

הם שָׁמְעוּ אֶת קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים → וַיִּתְּחַבְּאוּ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים.

(המחשבות האישיות שלי — נוכחות היא פָּנִים (H6440, נוכחות), הפנים. חטא אי־הצייתנות גרם להם להתחבא מאותם פנים עצמם שלמענם נבראו לעמוד לפניהם. ו"לרוח היום" הוא, בעברית, רוח היום.)

G. בְּרִאשִׁית 3:9 ויקרא יהוה אלהים אל האדם ויאמר לו איכה: [H3372 yare] (10) ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואחבא:

שָׁמַעְתִּי אֶת קוֹלְךָ + וַאֲיִרָא, כִּי עִירָם אֲנִי → וַאֲחַבָּא.

(המחשבות האישיות שלי — פחד, ירא (H3372, afraid): הפחד הראשון בכל הכתוב בא בעקבות המרי הראשון. הפחד נכנס עם הדעת של הרע.)

H. תְּהִלִּים 56:3 יום אירא אני אליך אבטח: [H982 batach] [H3372 yare] (4) באלהים אהלל דברו באלהים בטחתי לא אירא מה יעשה בשר לי:

בְּיוֹם אֵיִרָא אֲנִי אֵלֶיךָ אֲבַטֵּחַ → לֹא אֵיִרָא מַה יַּעֲשֶׂה בָּשָׂר לִי.

I. תְּהִלִּים 56:11 באלהים בטחתי לא אירא מה יעשה אדם לי: [H3372 yare] [H982 batach]

באלהים בטחתי = לא אירא מה יעשה אדם לי.

(מחשבותי האישיות — הצב את שתי השורות של אותו מזמור זו לצד זו. בתחילה: "יום אירא, אני אליך אבטח." והלאה: "לא אירא." הבטחון עומד בין השתיים — הרצון מוצב מעל הפחד, לשמור על הלב. זהו מענה ל"ואירא ואחבא" של אדם: לא להתחבא מפני הנוכחות, כי אם לבטוח בדבר.)

J. בְּרִאשִׁית 3:22 ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם: [H3045 yada] (23) וישלחו יהוה אלהים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם: (24) ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים:

האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע → גורש + חרב מתהפכת, לשמר את דרך עץ החיים.

(המחשבות האישיות שלי — משהו בדעת הטוב והרע נתן לאדם יותר משיכול היה לשאת. דעתו עברה את גבול כוחו. הוא יכול היה כעת לדעת את הטוב, אך לא לעשותו. הוא יכול היה לדעת את הרע, אך לא לעמוד נגדו. והחרב שמרה על דרך עץ החיים, לבל יאכל וחייה לעולם במצבו השבור (ההוא).)

K. בְּרִאשִׁית 6:5 וירא יהוה כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום: [H6087 atsab] [H7451 ra]

[H3336 yetser] (6) וינחם יהוה כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו:

כָּל יֹצֵר מַחְשַׁבֶּת לְבוֹ = רַק רָע כָּל הַיּוֹם → וַיִּתְּעַצֵּב אֶל לְבוֹ.

(המחשבות האישיות שלי — הדמיון הוא יִצָּר (H3336, imagination), הדבר הנוצר: המזימות והתשוקות הנוצרות בלב. אלוהים ראה את הרשעה, שהיא פרי הרוע. הרוע בא מהמזימות הנוצרות של הלב. וַיִּתְּעַצֵּב אֶל לְבוֹ. גם עתה, כאשר רוח הקודש נעצבת, זה בגלל שמחשבות, תשוקות ומזימות רעות נשמרות בפנים.)

L. בְּרִאשִׁית 8:20 ויבן נח מזבח ליהוה ויקח מכל הבהמה הטהורה ומכל העוף הטהר ויעל עלת במזבח: [H7451 ra]

[H3336 yetser] [H7381 reyach] [H5207 nichoach] [H5930 olah] (21) וירח יהוה את ריח הניחוח ויאמר

יהוה אל לבו לא אספ לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אספ עוד להכות את כל חי כאשר

עשיתי: (22) עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחרף ויום ולילה לא ישבתו:

נח העלה עלת במזבח → ירח יהוה את ריח הניחוח → לא אספ לקלל עוד את האדמה

(המחשבות האישיות שלי — שאלה הראויה לחקירה: כיצד ידע נח להקריב קרבן? האם שמע קול? האם היה לקרבן קשר לרוע? לב האדם היה עדיין רע מנעריו. ואף על פי כן, כאשר הוקרבה עולת הקרבן, דיבר ה' שלום אל לבו, כאילו רק קרבן יוכל לענות לרוע, שכן האש אכלה את הקרבן. החזק

סיום

משלי 1:33 ושמע לי ישכן בטח ושאנן מפחד רעה: [H7451 ra] [H8085 shama]

כל השמע = ישכן בטח + שאנן מפחד רעה.

1 פיטר 2:23-2:25 (KJV 2:24) אשר שמע חרפתו ולא השיב נענה ולא גער כי אם מסר דינו לשפט צדק ואת חטאתנו הוא נשא בגויתו על העץ: למען נחיה לצדקה מאחר שנפטרנו מן החטאים: אשר בחברתו נרפא לכם כי הייתם כצאן אבודות ועתה שבתם אל

הרעה פקיד נפשתיכם: [G3586 xylon] [G399 anaphero]

הוא נשא את חטאינו בגופו על העץ → למען נחיה לצדקה מאחר שנפטרנו מן החטאים +

(מחשבותיי האישיות — כאן ניתנת התשובה לשאלת מזבחו של נוח. בעץ בא הדעת של הרע. על עץ הורחק הרע. הקורבן שאליו נח שאף, אלוהים עצמו הכין: את עצמו, את גופו שלו, קורבן אחד. כל השומע ינוח מפחד הרע, כי הרע נענה.)

מבחן תרגול

1. דברים ל':15 — ראה נתתי לפניך היום:

(א) ברכה וקללה בלבד

חיים וטוב, ומות ורע

(ג) התורה והמצווה

2. בראשית ב, טז-יז — מכל עץ הגן אכל תאכל, לבד מ:

(א) עץ החיים

(ב) כל עץ נחמד למראה

עץ הדעת טוב ורע

3. משלי א':ל"ג — מי הוא זה שישכן בטח ושאנן מפחד רעה?

(א) השמע לי

(ב) המבקשים אתי משכם

(ג) הפתאים, בשלוותם

4. ירמיהו 13:23 — למדי הרע תוכלו להיטיב, כאשר:

(א) מלמדים אותם לעשות טוב

(ב) היהפך כושי עורו ונמר חברברתיו

(ג) שוליהן נגלו

5. בראשית ג':ח' — האדם ואשתו התחבאו מפני:

(א) מפני יהוה אלהים, בתוך עץ

(ב) החרב המתהפכת בקצה גן עדן מקדם

(ג) קול הנחש

6. בראשית ג':22-24 — מדוע גירש האדם מן הגן?

פן יאכל עוד מעץ הדעת טוב ורע

(ב) כי הנחש היה עדיין בגן

(ג) פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם

7. בראשית ח':כ"א — וירח יהוה את ריח הניחח ויאמר כי יצר לב האדם:

(א) רק רע כל היום

(ב) רע מנעיו

(c) פנה לעשות טוב

מפתח תשובות: 1-b, 2-c, 3-a, 4-b, 5-a, 6-c, 7-b

→ כיצד הצל מביא אור: עץ החיים עמד בתווך (בראשית 2:9) → ולמנצח אתן לו לאכל מעץ החיים (חזיון יוחנן 2:7). העץ הנשמר בחרב נפתח שוב במשיח.

→ כיצד המילים חשובות: ריח הניחוח של קרבן נח (בראשית ח':21) → המשיח נתן את עצמו קרבן וזבח לאלוהים לריח ניחוח (אפסים ה':2). את הריח שנתן נח, הבן קיים.

כיצד זה נוגע אליך: הם התחבאו מפני נוכחות ה', מפניו (בראשית 3:8), אך ברי הלבב יראו את אלהים (מתי 5:8), ועבדיו יראו את פניו (התגלות 22:4). הפחד הסתיר את הפנים. הבטחון משיב אותן (תהלים 56:11).

כיצד זה נוגע ללב: כל יצר מחשבות לבו היה רק רע (בראשית ו:5) → דבר האלהים בחן מחשבות הלב וּכְנִיתִיו (עברים ד:12). מה שהעציב אותו אז, הדבר חוקר עתה.

מה־זה משמעו לנצח: הדעת אשר עברה את־כח האדם נענה בחושים המלמדים להבחין בין טוב ורע (עברים ה:יד), וְכָל־הַשְׁמַע יִשְׁכַּן בְּטַח מִפְּחַד רָעָה (משלי א:לג). הפחד אשר בא בגן נדמם בלב השומע.

מה עליך לעשות כדי להיוושע?

חֲבִיט בְּמַחְקֵר הַתַּנְ"ךְ שֶׁלָנוּ — "מָה עָלֵי לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְהַנְצִיל"

SOURCES & CREDITS

.Scripture: Modern Hebrew Bible (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated

.Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEPbible TVTMS (CC BY 4.0)

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEPbible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0);

.Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain)

.Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1)

.SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) ©